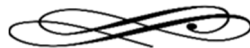

справі інноваційних технологій, безперечно, відповідає сьогоденню, але не зменшує обсяг інформації, з яким архівістам доводиться мати справу. Саме тому експертиза документів для архівіста є головною професійною місією. Боомс писав, що архівіст фактично завжди перебуває «у полоні» свідомого вибору того, хто визначає і схвалює потребу (або навпаки) документування факту, явища чи процесу і стоїть біля витоків «життя документа» [6, 77]. Доцільність документування має базуватися на чітких теоретичних засадах, а не на інтуїтивному, довільному сприйнятті й оцінюванні важливості інформації в поточному моменті і на майбутнє [6, 77]. Лише за таких умов можна досягти контрольованого продукування документів, зменшити обсяги інформації і через призму теоретично обґрунтованої експертизи полегшити вибір архівіста «бути чи не бути?» документів в архіві.

Новаторський і ретельний розгляд питань, пов'язаних із формуванням документальної спадщини, дозволив Г. Боомсу торкнутися й інших важливих тем архівістики [6, 34]. Він чітко окреслив трансформацію архівної парадигми з «офіційної» в «суспільну», коли, крім доцільності зберігання документів в ім'я держави та забезпечення ефективності управління, культивується першочергове врахування константних суспільних потреб і запитів. Можливо, саме така громадянська позиція багаторічного керівника Бундесархіву, одного з очільників Міжнародної ради архівів, і спричинила непохитне відстоювання демократизації архівів та прислужилася в розбудові архівної справи Німеччини й перегляду її теоретичних засад.

Список використаних джерел:

1. Hans Booms. URL: MUNZINGER: Wissen das zaelt. <https://www.munzinger.de/search/portrait/hans+booms/0/16624.html> (дата звернення 17.05.2019)
2. Hans Booms. *Encyclopedia of Archival Writers: 1515–2015* / ed. by Luciana Duranti and Patricia C. Franks. Lanham, Boulder, New York, London: ROWMAN&LITTLEFIELD, 2019. P. 61–64.
3. Das Bundesarchiv trauert um Prof. Dr. Hans Booms. URL: ARCHIVNACHRICHTEN <http://archivnachrichten.blogspot.com/2007/05/das-bundesarchiv-trauert-um-prof-dr.html> (дата звернення 18.05.2019)
4. Booms H. Gesellschaftsordnung und Überlieferungsbildung: Zur Problematik archivarischer Quellenbewertung. *Archivalische Zeitschrift*. 1972. № 68. S. 3–40.
5. Booms H. Society and the Formation of a Documentary Heritage: Issues in the Appraisal of Archival Sources. *Archivaria*. 1987. № 24. P. 69–107.
6. Kolsrud O. The Evolution of Basic Appraisal Principles – Some Comparative Observations. *American Archivist*. 1992. Vol. 55. P. 26–39.
7. Zechel A. Probleme einer Wissenschaftstheorie der Archivistik mit besonderer Berücksichtigung des Archivwesens der Wirtschaft. *Tradition: Zeitschrift für Firmengeschichte und Unternehmerbiographie*. 1965. Vol. 10, Issue 5/6. P. 298–320.

Грінберг Л.Ф., канд. іст. наук, доцент
Київський національний університет культури і мистецтв,
м. Київ

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕК

Реалізація потенціалу методик та технологій підготовки кадрів інформаційно-бібліотечного профілю впливає на досягнення такого результату навчання, як компетентність. Продуктивне навчання забезпечує засвоєння знань та умінь, володіючи якими випускник

знаходить підґрунтя для свого подальшого життя й означає необхідні, дієві, міцні, постійно актуальні, вмотивовані й сформовані на належному рівні.

В умовах інформатизації суспільства, широкого впровадження і використання комп'ютерних технологій у різних сферах діяльності людини соціальним замовленням вищій школі є підготовка фахівців за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Низка об'єктивних чинників підкреслює своєчасність і перспективність цієї спеціальності й зумовлює «зростання ролі інформаційних процесів у всіх видах людської діяльності, прояв спільної основи, притаманної багатьом інтелектуальним напрямкам суспільного розвитку, його глобалізації» [4].

Підготовка інформаційно-бібліотечних працівників провадиться відповідно до основних напрямів їхньої майбутньої діяльності на базі бібліотек та інформаційних центрів, які створюють необхідну базу для вироблення вмінь та навичок, що здатні задовольнити сучасні суспільні потреби у фахівцях зазначеної сфери діяльності.

Вже з перших курсів навчання майбутні фахівці знайомляться з виробничо-технологічними процесами і вчать застосовувати теоретичні знання під час самостійного виконання професійних дій.

В акмеологічному розумінні професійна компетентність – це когнітивний компонент підсистем професіоналізму особистості і діяльності, коло розв'язуваних питань, сфера професійної діяльності, яка постійно розширюється, дає змогу виконувати професійні дії з високою продуктивністю, самостійно і відповідально [1, 17].

Ставлення студента до майбутньої професійної діяльності (мотиваційний компонент); знання про зміст професійної діяльності (змістовий компонент); уміння застосовувати набуті вміння та навички для здійснення різних форм інформаційної діяльності за допомогою ІКТ (процесуальний компонент); здатність до самооцінки і творчості (рефлексивно-творчий компонент) в сукупності визначають готовність опановувати обрану професію та підвищувати рівень професійної майстерності.

Своєчасним є розроблення державних стандартів освіти з урахуванням національних традицій та світових досягнень у цьому напрямі. Водночас існування диплома бакалавра і магістра єдиного державного зразка потребує вироблення єдиних наукових підходів до визначення пріоритетних фахових компетенцій здобувачів вищої освіти різних рівнів, що забезпечить системність, послідовність і спадкоємність у профільній підготовці кадрів.

Безумовно, що основною функцією електронної бібліотеки, як і традиційної, є облік і зберігання документів у новій цифровій формі. Переведення документа в цифрову форму допоможе вирішити багато проблем схоронності бібліотечних фондів.

У статті 4 [2] зазначено, що основою державної політики в галузі бібліотечної справи «є реалізація прав громадян на бібліотечне обслуговування, забезпечення загальної доступності до інформації та культурних цінностей, що збираються, зберігаються та надаються в тимчасове користування бібліотеками».

Наказом Міністерства культури України [3], затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03 вересня 2014 року № 495, з метою створення єдиної бази даних оцифрованих видань, які знаходяться у фондах публічних бібліотек, затверджено Порядок формування зведеного каталогу оцифрованих видань. Головною у забезпеченні процесу створення та формування зведеного каталогу оцифрованих видань визначено Національну парламентську бібліотеку України (тепер – Національна бібліотека імені Ярослава Мудрого).

Керівники Національної бібліотеки України для дітей, Національної історичної бібліотеки України, Одеської національної наукової бібліотеки, Державної бібліотеки України для юнацтва, Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка та публічних (загальнодержавних) бібліотек зобов'язані брати участь у формуванні зведеного каталогу оцифрованих видань.

Створення електронних бібліотек пов'язане з формуванням цифрових колекцій, створенням розподілених ресурсів і організацією онлайнових інформаційних сервісів, які зводяться до двох основних типів послуг: пошук інформації та першоджерел; доступ до цифрових об'єктів.

Основними напрямками професійної діяльності інформаційно-бібліотечних працівників є бібліотечно-бібліографічна, інформаційно-аналітична та консультаційна діяльність. За умов набуття відповідного досвіду і потреб ринку праці фахівці можуть адаптуватися до таких суміжних напрямів діяльності, як маркетинговий; рекламний; книгорозповсюджувальний; зв'язки з громадськістю.

Вирішальне значення тут матимуть інформаційна культура, ініціатива, творчість і активність персоналу, адже значна частина професійних знань отримується під час практичного застосування.

Гарантією майбутнього сфери інформаційно-бібліотечної діяльності має бути раціональне співвідношення можливостей отримання спеціальної освіти та підвищення кваліфікації фахівців.

Отже, електронна бібліотека як синтез електронних інформаційних ресурсів та технічних засобів, які забезпечують зберігання документів в електронній формі, перетворення їх в електронну форму і доступ до цих документів за допомогою комп'ютерів та інформаційних технологій потребують сформованості у випускників закладів вищої освіти відповідних фахових компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Абдулаев А. Ш. Введение в информационный мир. Москва.1994. 72 с.
2. Про бібліотеки та бібліотечну справу: Закон України від 27.01.95 №33/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#n35>. (Дата звернення 30.04.2019)
3. Про затвердження Порядку формування зведеного каталогу оцифрованих видань: наказ Міністерства України від 25 травня 2016 № 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0867-16> (Дата звернення 25.04.2019).
4. Шелестова А. М. Соціальні комунікації як базовий компонент інформаційно-освітнього середовища сучасного ВНЗ. *Молодий вчений*. № 7 (22). Ч. 2 «Соціальні комунікації». Липень, 2015. URL: [molv_2015_7\(2\)_38.pdf](http://molv_2015_7(2)_38.pdf) (Дата звернення 22.04.2019).

***Недошитко І. Р., канд. іст. наук, ст. викладач
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль***

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

На сьогоднішній день у світовій практиці перехід від автоматизованих інформаційно-пошукових систем до складних інформаційних систем з інтелектуалізованими можливостями став реальним. Ринок України насичений потужною комп'ютерною технікою та різноманітним новітнім програмним забезпеченням, вирішені проблеми несумісності програм та комп'ютерів, створені програмні продукти, які не можуть вирішувати надзвичайно складні завдання.

Ці якісно нові зміни зумовили необхідність розгляду функцій, завдань та принципів побудови інформаційних масивів та систем; забезпечення розробки єдиної стратегії формування уніфікованих систем опису та класифікації архівних даних державного та науково-організаційного характеру.

Фонд Державного архіву Тернопільської області (далі ДАТО) складає [1]:

- 3656 фондів, 718740 од. зб. за 1557–2008 рр.;
- 1776 од. зб. науково-технічної документації за 1945–1990 рр.;